

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 23-7A, LT-01402 Vilnius, tel. 8 706 63 687, faks. 8 706 63 679,
el. p. etd@etd.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188600362

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2018-11-

Nr.

į 2018-11-12

Nr. (28.2-83)-3-4586

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽINGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 9¹, 9² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 36⁴, 36⁸, 36⁹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ ATITIKTIES EUROPOS SĄJUNGOS TEISEI

Išnagrinėję Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2018 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. (28.2-83)-3-4586 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹, 9² straipsniais įstatymo (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 36⁴, 36⁸, 36⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – VAI projektas) projektus, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

1. MPĮNVD įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalimi siūloma papildyti MPĮNVD įstatymo 3 straipsnį nauja 4 dalimi, kurioje numatomas draudimas mažmeninės prekybos įmonėms „<...> grasinti ar imtis atsakomųjų veiksmų¹ tiekėjo atžvilgiu dėl to, kad tiekėjas naudojasi teisėmis, nustatytomis sutartyje su mažmeninės prekybos įmone ar įstatymuose, įskaitant skundo pateikimą ir bendradarbiavimą su šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atliekančia institucija“. Pažymėtina, kad sistemiškai įvertinus galiojančio MPĮNVD įstatymo nuostatas, MPĮNVD įstatymo projektą ir jo aiškinamąjį raštą, kyla klausimas dėl sąvokos „atsakomieji veiksmai“ turinio. Siekiant teisinio aiškumo siūlome MPĮNVD įstatymo projekte pateikti šios sąvokos apibrėžimą.

2. Pažymėtina, kad teikiama MPĮNVD įstatymo projekto 5 straipsniu siūloma pakeisti MPĮNVD įstatymo 9 straipsnį ir iš esmės išplėsti Konkurencijos tarybos įgaliojimus atliekant įstatymo pažeidimo tyrimą. MPĮNVD įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje *inter alia* siūloma numatyti Konkurencijos tarybos teisę peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus, gauti jų kopijas ir išrašus, susipažinti su ūkio subjekto darbuotojų užrašais, susijusiais su darbo veikla, taip pat juos bei kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose esančią informaciją kopijuoti, gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų. Siūlomos MPĮNVD įstatymo 9 straipsnio 1 dalies nuostatos iš dalies atkartoja Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies nuostatas, kuriose numatytos Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų teisės atliekant tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų. Atkreipiame dėmesį, kad Konkurencijos įstatymo 32 straipsnyje siekiant užtikrinti pažeidimo tyrimo procedūrų teisėtumą ir teisingumą numatyta ūkio subjektų ir kitų asmenų

¹ Čia ir toliau pažymėta mūsų.

teisė apskųsti Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų ir kitų darbuotojų atliktus tyrimo veiksmus. Atsižvelgdami į tai, kas nurodyta, pažymime, kad siekiant užtikrinti MPĮNVD įstatyme siūlomų numatyti pažeidimo tyrimo procedūrų teisėtumą ir tinkamą teisėtų interesų apsaugą, MPĮNVD įstatymo projektas turėtų būti papildytas nuostatomis dėl Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų ir kitų darbuotojų tyrimo veiksmų apskundimo.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Karolis Dieninis

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai
Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius
El. p. kanc@ukmin.lt

2018-11-26 Nr. (1.20-32)6V-
Į 2018-11-22 Nr. (28.2-83)-3-4757

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽINGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 9¹, 9² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

(1) Lietuvos Respublikos ūkio ministerija pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. posėdžiui svarstyti Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹, 9² straipsniais įstatymo projektą (toliau – MPĮNVDĮ pakeitimų projektas) bei Vyriausybės nutarimo dėl mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų ūkinės veiklos gerosios praktikos gairių patvirtinimo projektą (toliau – Gerosios praktikos gairių projektas).

(2) Nors MPĮNVDĮ pakeitimų projektas buvo paskelbtas viešam derinimui ir Konkurencijos taryba pateikė savo pastabas ir pasiūlymus dėl jo, vis dėlto, projekto rengėjų derinimo pažymoje nėra pateiktas keletas reikšmingų Konkurencijos tarybos pastabų ir pasiūlymų įvertinimas. Atsižvelgiant į tai, kad MPĮNVDĮ pakeitimų projektas bus svarstomas Vyriausybėje, dar kartą atkreipiame dėmesį į tam tikrus siūlomo teisinio reguliavimo aspektus, galinčius turėti įtakos veiksmingam MPĮNVDĮ ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo įgyvendinimui.

1. Dėl mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų ūkinės veiklos gerosios praktikos gairių taikymo stebėsenos

(3) MPĮNVDĮ pakeitimų projekte siūloma Konkurencijos tarybai priskirti naują funkciją – atlikti Vyriausybės patvirtintų mažmeninės prekybos įmonių (toliau – MPI) ir tiekėjų ūkinės veiklos gerosios praktikos gairių taikymo stebėseną Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka ir skelbti apie jos rezultatus Konkurencijos tarybos interneto svetainėje. Konkurencijos taryba atkreipė projekto rengėjų dėmesį ne tik į minėtos funkcijos įgyvendinimui reikalingus papildomus išteklius, tačiau ir tai, kad šios funkcijos suteikimas gali sukliudyti Konkurencijos tarybai efektyviai atlikti Konkurencijos įstatymo ir MPĮNVDĮ pažeidimų tyrimus. Vis dėlto, projekto rengėjai į minėtas pastabas iš esmės neatsižvelgė ir derinimo dokumentuose dėl jų nepasisakė.

(4) Pirma, MPI ir tiekėjų verslo santykių gerosios praktikos gairių taikymo stebėsenos vykdymas gali turėti neigiamą poveikį Konkurencijos įstatymo įgyvendinimui. Konkurencijos taryba taptų institucija, kuri tuos pačius veiksmus turi pripažinti gerąja praktika, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis Gerosios praktikos gairėmis, tiek ir vertinti juos kaip galimai pažeidžiančius Konkurencijos įstatymo reikalavimus. Toks skirtingų sprendimų priėmimas neatitinka teisinio apibrėžtumo principo, o Konkurencijos taryba net ir nustačiusi Konkurencijos įstatymo pažeidimą negalėtų taikyti sankcijų, nes esant tokiame skirtingame vertinime, pamatiniai teisės principai numato, jog turi būti taikomas ūkio subjektams palankesnis teisinis režimas. Pavyzdžiui, Gerosios praktikos gairių projekto 4.1 punktą numato, kad rekomenduojama pirkimo-pardavimo sutartyse tarp tiekėjo ir MPI nurodyti kainą. Gairėse nėra detalizuojama kainos sąvoka, kas gali reikšti, jog MPI ir tiekėjai sutartyse gali nurodyti ir susitarti dėl vartotojams taikomų mažmeninių

kainų. Tokie veiksmai gali būti laikomi perpardavimo kainų palaikymu, kuris sudaro Konkurencijos įstatymo pažeidimą ir dažnai lemia aukštesnes kainas vartotojams. Be to, atsižvelgiant į tai, kad gerųjų praktikų gaires tvirtina ir sprendimus dėl atitinkamų praktikų vertinimo priima Vyriausybė, tokiu būdu ji gali daryti įtaką Konkurencijos įstatymo pažeidimų vertinimui. Konkurencijos taryba yra savarankiška ir nepriklausoma Konkurencijos įstatymo priežiūrą atliekanti institucija, kurios vertinimo dėl to, ar egzistuoja Konkurencijos įstatymo pažeidimas, neturi varžyti kitos valdžios institucijos sprendimai.

(5) Antra, Gerosios praktikos gairės gali reglamentuoti tas pačias sritis, kurias Konkurencijos taryba tiria vertindama MPĮNVDĮ 3 straipsnyje numatytų draudimų egzistavimą. Siekiant išvengti interesų konflikto ir sudaryti sąlygas veiksmingiems MPĮNVDĮ pažeidimų tyrimams, Konkurencijos tarybai, neturėtų būti pavestos funkcijos, dėl kurių ji tą pačią praktiką turėtų laikyti MPĮNVDĮ pažeidimu, tiek ir nepažeidžiančia šio įstatymo, t. y. rekomenduojama gerąja ar blogąja praktika.

(6) Pavyzdžiui, Gerosios praktikos gairių projekto 5.2 punkte numatyta, kad blogąja verslo praktika tarp MPĮ ir tiekėjo laikoma, kai MPĮ tiesiogiai ar netiesiogiai reikalauja iš tiekėjo keisti esmines tiekimo sąlygas, išskyrus atvejus, kai MPĮ iš anksto raštu pateikia argumentuotą pranešimą dėl tokių sąlygų pakeitimo būtinumo. Savo ruožtu MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 6 punktą numato, kad MPĮ reikalavimas tiekėjui pakeisti esmines tiekimo procedūras ar prekių specifikacijas, apie tai nepranešus tiekėjui per sutartyje nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų, yra laikomi draudžiamais veiksmais, už kurių pažeidimą taikomos sankcijos. Gerosios praktikos gairių projekto 5.3 punkte blogąja praktika laikoma, kai MPĮ tiesiogiai ar netiesiogiai reikalauja iš tiekėjo sumažinti iš anksto sutartas prekių kainas ir padidinti iš anksto bendru sutarimu sutartą nuolaidų sumą, kita vertus, MPĮNVDĮ pakeitimų projektą siūloma papildyti draudimu reikalauti tiekėjo suteikti prekėms nuolaidas, mokėti tiesiogiai ar netiesiogiai arba kitokiu būdu atlyginti mažmeninės prekybos įmonei už tai, dėl ko nebuvo susitarta raštu. Jau vien šiais atvejais nėra aišku, ar Konkurencijos taryba iš esmės analogišką praktiką turėtų laikyti blogąja praktika, kurios tik rekomenduojama netaikyti verslo santykiuose, ar MPĮNVDĮ pažeidimu, kurį nustačius gali būti priimti įpareigojantys sprendimai MPĮ nutraukti draudžiamus veiksmus bei skirti sankcijas.

(7) Taigi, interesų konfliktas dėl to, ar tam tikri veiksmai turėtų būti laikomi gerąja ar blogąja praktika, ar pripažįstami MPĮNVDĮ pažeidimais, kuriuos nustačius MPĮ galėtų būti taikomos sankcijos, gali lemti, jog vadovaujantis viešojo administravimo reikalavimu taikyti ūkio subjektams palankesnę reguliavimą ir nepažeisti teisėtų lūkesčių, Konkurencijos tarybos funkcija – atlikti MPĮNVDĮ 3 straipsnio pažeidimų tyrimus ir skirti sankcijas gali būti reikšmingai apribota. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pripažino, jog Konkurencijos tarybos paskelbtas išankstinis vertinimas dėl MPĮ veiksmų vertinimo (teisėtumo) sukelia teisėtus lūkesčius ir vėlesnis tokių veiksmų pripažinimas neatitinkančiais MPĮNVDĮ reikalavimų, pažeidžia ūkio subjektų teisėtus lūkesčius, todėl panaikino Konkurencijos tarybos paskirtą sankciją¹.

(8) Paminėtina, kad Vyriausybės patvirtintų MPĮ ir tiekėjų ūkinės veiklos Gerosios praktikos gairių taikymo stebėsenos vykdymui reikalingos dalykinės žinios ar patirtis yra niekaip nesusijusios su Konkurencijos tarybos funkcijomis identifikuojant konkrečius MPĮNVDĮ ir Konkurencijos įstatymo pažeidimus. Konkurencijos taryba kompetencijos bei veiklos organizavimo prasme sukurta konkrečioms įstatymų pažeidimo atvejams tirti ir nėra specializuota institucija, skirta lyginamajai duomenų analizei atlikti ir sistemškai viešinti duomenis, ypač kai tokia veikla gali turėti įtakos veiksmingam konkrečių pažeidimų nustatymui. Projekto rengėjai nepateikė paaiškinimų, kodėl gerosios praktikos gairių taikymo stebėsenos, kuri orientuota į šviečiamojo, rekomenduojamojo pobūdžio veiklą, nebūtų tinkamesnė atlikti kita panašaus pobūdžio kompetenciją turinti institucija.

(9) Be to, MPĮ ir tiekėjų ūkinės veiklos Gerosios praktikos gairių taikymo stebėseną, stebėjimo rezultatų apibendrinimas ir rezultatų skelbimas reikalauja reikšmingų papildomų šių funkcijų atliekančios institucijos laiko, finansinių bei žmogiškųjų išteklių. Nors yra ketinama perduoti Konkurencijos tarybos vykdomą reklamos priežiūros funkciją, vis dėlto Konkurencijos tarybos specialistai, kurie atliko reklamos priežiūros funkciją, taip pat vykdė ir MPĮNVDĮ priežiūrą.

¹ LVAT 2017 m. rugsėjo 27 d. nutartis adm. b. Nr. eA-1537-858/2017, UAB „Rimi Lietuva“ v. Konkurencijos taryba.

Atitinkamai reklamos priežiūros funkcijos perdavimas nereiškia, jog MPĮNVDĮ pakeitimų įgyvendinimui nereikia skirti papildomų lėšų. Atsižvelgiant ir į tai, kad naujų funkcijų vykdymas būtų nuolatinė, rutininio pobūdžio veikla, reikalaujanti ypatingai didelių laiko, žmogiškųjų ir finansinių resursų. Nors Konkurencijos tarybai yra numatytas 90 etatų skaičius, turi būti suteikti reikalingi papildomi ištekliai kompetentingiems specialistams, galintiems užimti šiuos etatus, samdyti.

(10) Neskyrus papildomų išteklių naujoms funkcijoms vykdyti, Konkurencijos taryba gali būti priversta skirti mažiau ir taip itin ribotų turimų pajėgumų konkurenciją ribojančių susitarimų, piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi tyrimams bei koncentracijų kontrolei, o tai pakenktų Konkurencijos tarybos galimybėms tinkamai vykdyti pagrindines konkurencijos priežiūros institucijos funkcijas. Siekiant, jog Konkurencijos taryba, net ir priskyrus jai minėtas naujas funkcijas, būtų pajėgi vykdyti esmines su konkurencijos priežiūra susijusias funkcijas, neabejotinai turėtų būti skiriamas papildomas finansavimas.

2. Dėl Konkurencijos tarybai suteikiamų papildomų įgaliojimų atliekant MPĮNVDĮ tyrimus

(11) Projekto rengėjai nurodo, kad MPĮNVDĮ 9 straipsnio pakeitimu Konkurencijos tarybai suteikiamos teisės imtis efektyvių MPĮNVDĮ pažeidimų tyrimo veiksmų. Suteikiamos teisės iš dalies atitinka Konkurencijos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų teises atliekant Konkurencijos įstatymo pažeidimų tyrimus.

(12) Konkurencijos taryba atkreipė MPĮNVDĮ pakeitimų projekto rengėjų dėmesį, kad turėtų būti įvertinta, kaip tokios teisės, pavyzdžiui, galimybė peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus, gauti jų kopijas ir išrašus, susipažinti su ūkio subjekto darbuotojų užrašais, kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose esančią informaciją kopijuoti ar paimti dokumentus ir daiktus, kurie tiriant bylą turi įrodomosios reikšmės, galėtų būti įgyvendinamos. Nors MPĮNVDĮ pakeitimų projekte yra suteikiamos teisės kopijuoti ar paimti dokumentus, tačiau pagal siūlomą reguliavimą Konkurencijos taryba tokių veiksmų negalėtų atlikti be MPĮ sutikimo ir (ar) leidimo patekti į patalpas. Pagal šiuo metu siūlomą teisinį reguliavimą, minėtų teisių įgyvendinimas priklauso nuo MPĮ valios, todėl svarstytina, kaip siūlomas teisinis reguliavimas iš tiesų prisidėtų prie Konkurencijos tarybos įgaliojimų stiprinimo.

(13) Konkurencijos taryba taip pat pažymėjo, kad gavus didelį kiekį informacijos, jeigu ji būtų jai suteikta, atsižvelgiant į informacijos pirminiam tvarkymui reikalingą laiką, MPĮNVDĮ 7 straipsnio 6 dalyje numatytas maksimalus 9 mėnesių terminas MPĮNVDĮ pažeidimams nustatyti nėra pakankamas. Projekto rengėjai nepagrįstai teigia, duomenų, kurie leistų teigti, kad MPĮNVDĮ nustatytas maksimalus 9 mėnesių terminas yra nepakankamas, nėra, nes remiantis Konkurencijos tarybos patirtimi vykdamas Konkurencijos įstatymo pažeidimų tyrimus, keletą mėnesių terminas yra reikalingas vien išnagrinėti ūkio subjektų prašymus dėl komercinių paslapčių, privačios informacijos, advokato profesinės paslapties apsaugos bei išspręsti kitus kylančius ginčus dėl paimtos informacijos apimtys. Paprastai panašaus pobūdžio Konkurencijos įstatymo tyrimai trunka metus. Be to, atsižvelgiant į tai, kad numatomos papildomos funkcijos, tačiau nesuteikiama papildomų išteklių jų vykdymui, kas reiškia, jog menkesni žmogiškieji resursai lemia ir ilgesnę pažeidimų tyrimų trukmę.

(14) Konkurencijos taryba atkreipia MPĮNVDĮ pakeitimų projekto rengėjų dėmesį, jog siūlomi papildomi įgaliojimai turėtų būti suderinti su šiuo metu egzistuojančiu teisiniu reguliavimu ir apgalvotas jų praktinis įgyvendinimas tam, jog siūlomi MPĮNVDĮ pakeitimai tikrai prisidėtų prie veiksmingos MPĮNVDĮ priežiūros.

Pirmininko pavaduotojas,
pavadaujantis pirmininką

Elonas Šatas

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio
ministerijai

2018-11- Nr.

Į 2018-11-12 Nr. (28.2-83)-3-4586

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹, 9² straipsniais įstatymo projektą (toliau – MPĮNVDĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 36⁴, 36⁸ ir 36⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VAĮ projektas), teikia pastabas ir pasiūlymus:

1. MPĮNVDĮ projekto 1 straipsnio 1 dalyje siūlomas įtvirtinti keičiamo Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (toliau – MPĮNVDĮ) 3 straipsnio 1 dalies 11 punktą tikslintinas konkretizuojant sąvoką „nuolaida“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal lietuvių kalbos žodyną *nuolaida* gali būti suprantama tiek kaip *nuleidžiama nuo prekės kainos suma*, tiek kaip *atsitraukimas nuo savo nusistatymo, pozicijos*. Siekiant išvengti skirtingo teisės akto nuostatos aiškinimo, bei įstatymo taikymo apsunkinimo, siūlytina projekto rengėjų pasiūlytą formuluotę papildyti aiškiai apibrėžiant, kurių nuolaidų (prekių kainos, tiekimo apimčių, ar pan.) iš tiekėjo reikalaujama mažmeninės prekybos įmonė pažeistų MPĮNVDĮ reikalavimus. Taip pat nepakankamas siūlomo keitimo pagrindimas aiškinamajame rašte. Teiginys „ši veiksmą, kaip nesąžiningą, nurodė teikėjai“ papildytinas projekto rengėjų tokių pakeitimų poveikio ir pasekmių (verslo sąlygoms, vartotojų gerovei ir t. t.) vertinimu, prognozėmis, kokių teigiamų rezultatų laukiama priėmus siūlomą teisinį reguliavimą (žr. aiškinamojo rašto 4 punkto antraštę).

2. Tiksliai apibrėžtina arba konkretizuotina siūlomoje įtvirtinti MPĮNVDĮ 3 straipsnio 4 dalyje naudojama sąvoka „atsakomieji veiksmai“, išvardijant konkrečias veikas, už kurias gali būti taikoma MPĮNVDĮ nustatyta atsakomybė. Pagal Konstitucinio Teismo doktriną, Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas suponuoja *inter alia* tai, kad teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios. <...>Priešingu atveju teisės subjektams būtų pasunkintos galimybės žinoti, ko iš jų reikalauja teisė. (Konstitucinio Teismo 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimas). Įvertinant tai, kad už „atsakomuosius

veiksmus“ numatyta griežta atsakomybė - baudos net iki 120000 Eur, ypač svarbu užtikrinti, kad įstatymo nuostatos tiek mažmeninės prekybos įmonių, tiek MPĮNVDĮ laikymosi priežiūrą vykdančių institucijų būtų aiškiai ir vienodai suprantamos.

Svarstyta, ar tapačios nuobaudos už grasinimą atlikti tam tikrus veiksmus ir tų veiksmų atlikimą nustatymas, atitiktų Konstitucinio teismo doktriną, pagal kurią konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimai). Abejodami, ar grasinimas atlikti tam tikrus veiksmus ir tų veiksmų atlikimas galėtų būti laikomi vienodai pavojingomis veikomis, siūlome papildomai įvertinti galimybę už *grasinimą* atlikti į „atsakomųjų veiksmų“ apibrėžtį patenkančias veikas numatyti mažesnę nei 120000 didžiausią galimą baudos dydį.

3. Projekto lydimuosiuose dokumentuose nepakankamai atskleista ir todėl neaiški MPĮNVDĮ 4 straipsnio 2 dalies 4 punkto siūlomų keitimų pridėtinė vertė. Projekto rengėjai nurodo, jog *pakeitimu siekiama paskatinti tiekėjus kreiptis į priežiūros instituciją ne tik tais atvejais, kai nesąžiningi veiksmai nustatomi sudaromose sutartyse, bet ir kai tie veiksmai atliekami iki sutarties sudarymo, derybų metu ar po sutarties sudarymo*. Pabrėžtina, kad jau šiuo metu galiojantis pažeidimų tyrimų reglamentavimas neapsiriboja vien sudaromų sutarčių tikrinimu, netgi priešingai, tam tikrų veiksmų aptarimo sutartyse nebuvimas lemia jų pripažinimą nesąžiningais veiksmais (MPĮNVDĮ 3 straipsnio 1 dalies 7, 8 ir 10 punktai). Aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, kad pakeitimais *siekiama aktyvesnio Konkurencijos tarybos vaidmens atliekant galimai nesąžiningų veiksmų tyrimus, ieškant informacijos šaltinių ir nustatant MPĮNVDĮ pažeidimus*. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojančiomis MPĮNVDĮ nuostatomis Konkurencijos tarybai nustatyta pareiga prižiūrėti, kaip mažmeninės prekybos įmonės laikosi MPĮNVDĮ reikalavimų, atlikti pažeidimų tyrimus (MPĮNVDĮ 4 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktai), galimybė pradėti pažeidimo tyrimą tiek **savo iniciatyva**, tiek tiekėjų, kurių interesai yra pažeisti, ir tiekėjų interesams atstovaujančių asociacijų reikalavimu. Taigi, siūlomu pakeitimu ne tik nenustatoma naujų nesąžiningų veiksmų tyrimo sąlygų, bet, priešingai, įnešama neaiškumo dėl MPĮNVDĮ 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktų tarpusavio santykio bei taikymo (jeigu Konkurencijos taryba atlikusi planinį patikrinimą nepradėtų nesąžiningų veiksmų tyrimo, o tik patikrinimų rezultatus pateiktų Vyriausybės paskirtai teisinio reguliavimo stebėseną koordinuojančiai institucijai, galėtų būti nepasiekti įstatymo projekto rengėjų tikslai - padidinti smulkaus ir vidutinio verslo tiekėjų apsaugą nuo mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų; kita vertus, neplaninis tikrinimas nesant pagrindu/įtarimų pradėti nesąžiningų veiksmų tyrimą galėtų būti neproporcingai ribojantis mažmeninės prekybos įmonių teises ir neužtikrinantis tiekėjų ir prekybos įmonių interesų pusiausvyros, sąlygoti papildomą administracinę naštą).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, MPĮNVDĮ 4 straipsnio 2 dalies 4 punkto pakeitimu atsisakytina arba siūlomas reguliavimas konkretizuotinas (*atitinkamai papildant įstatymo projekto lydimuosius dokumentus*) nurodant, kokius į šiuo metu galiojančio reguliavimo apimtį nepatenkančius veiksmus turėtų tikrinti Konkurencijos taryba. Jeigu keitimų nebūtų atsisakyta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“, turėtų būti atliktas įstatymo projekto sukeltos administracinės naštos įvertinimas.

4. Siekiant suvienodinti MPĮNVDĮ naudojamas sąvokas, šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 4 punkte po žodžio „įstatymas“ įrašytinas žodis „įgyvendinimo“.

5. MPĮNVDĮ pakeitimo projekte siūloma Konkurencijos tarybai priskirti naują funkciją – atlikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų verslo santykių gerosios praktikos gairių taikymo stebėseną. Manytina, kad vien tik dokumento taikymo stebėsenos funkcijos įstatyme nustatymas neapibrėžiant šio dokumento reikšmės (*ar tai privalomas dokumentas, dėl kurio nuostatų nesilaikymo galėtų kilti atsakomybė, ar tik rekomendacinis dokumentas, kurio skatinama laikytis ir kurio nesilaikymo pasekmės apsiribotų neigiamu poveikiu įmonės įvaizdžiui dėl atitinkamos informacijos paskelbimo*) mažmeninės prekybos įmonėms ar tiekėjams laikytinas nepakankamu. Siūlome papildyti įstatymo projektą ir (ar) jo lydimuosius dokumentus.

6. MPĮNVDĮ projektu siūlomo įtvirtinti 9 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos susiję su itin plačiomis galimybėmis naudoti asmens duomenis, todėl jos įvertintinos suderinamumo su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB reikalavimais.

7. MPĮNVDĮ projektu siūlomo įtvirtinti 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotė „asmens, galinčių turėti“ abejotina dėl jos suderinamumo su privataus gyvenimo neliečiamumu, taip pat dėl sudaromų prielaidų bet kurį asmenį įtraukti į tyrimą dėl MPĮNVDĮ pažeidimų subjektyviai manant, kad asmuo gali turėti tyrimui reikalingų duomenų. Atsižvelgiant į tai, vertinamą nuostatą siūlytina papildyti kriterijais, kuriais remiantis sprendžiama, kad asmuo tokių duomenų gali turėti.

8. Siekiant MPĮNVDĮ nuostatų dėstymo nuoseklumo siūlomi įtvirtinti 9¹ ir 9² straipsniai sukeistini vietomis atsižvelgiant į juose aprašomų veiksmų atlikimo eiliškumą.

9. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintu teisės aktų sistemiškumo principu keistinas ir MPĮNVDĮ 13 straipsnis, jį papildant nuostatomis dėl santykio tarp atsakomybės pagal šį įstatymą ir pagal Administracinių nusižengimų kodeksą.

10. Pritartina Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018-11-16 rašte/išvadoje Nr. NR-889 išdėstytam siūlymui MPĮNVD įstatymo projektą papildyti nuostatomis dėl Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų ir kitų darbuotojų tyrimo veiksmų apskundimo.

11. VAI siūlomos formuluotės tikslintinos atsižvelgiant į tai, kad pagal MPĮNVDĮ 4 straipsnio 1 dalį Konkurencijos taryba atlieka *MPĮNVDĮ nuostatų laikymosi* priežiūrą, ir į tai, kad keičiamuose straipsniuose institucijos, kurioms nustatomos keičiamo įstatymo taikymo išimtys, nuosekliai įvardijamos kaip *prižiūrinčios tam tikras vertybes (konkurenciją, duomenų apsaugą)* bet ne pažeidimus.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius